

Evropské dotace pomáhají zlepšit prostředí na českých sídlištích

Mgr. Vilém ŘEHÁK
tajemník Centra pro regionální rozvoj ČR

Integrovaný operační program nabízí městům a vlastníkům bytových domů přes pět miliard korun na zlepšení prostředí problémových sídlišť. Do poloviny roku 2011 přijalo Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR) přes sedm set projektů. Jaký je aktuální stav výzvy? Jaké chyby se u projektu nejčastěji objevují?

V rámci Integrovaného operačního programu (IOP) bylo vyčleněno celkem 5,138 miliardy korun na revitalizaci a regeneraci prostředí problémových sídlišť a na renovaci bytových domů situovaných v těchto lokalitách nebo historických jádřech měst. V květnu 2009 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR vyhlásilo tzv. „kontinuální výzvu“ na podávání žádostí pro oblast podpory 5.2 „Zlepšení prostředí v problémových sídlištích“. Od vyhlášení výzvy do konce června 2011 přijalo CRR 709 projektů v souhrnné výši téměř 5,5 miliardy korun, dotace z evropských fondů činila cca 2,5 miliardy korun. Nejvíce projektů předložily města Mladá Boleslav, Pardubice, Strakonice, České Budějovice, Kroměříž nebo Vsetín, z hlediska objemu finančních prostředků dominují Nový Jičín, Český Těšín, Brno a Pardubice (viz mapa s názorným přehledem o finančním objemu podaných žádostí jednotlivých měst). V rámci kontinuální výzvy bude rozděleno 80 procent celkové alokace, což představuje částku 4,1 miliardy korun. Stále tak zbyvá dostatek prostředků pro další žadatele a jejich projekty revitalizace městských center a regenerace bytových domů.

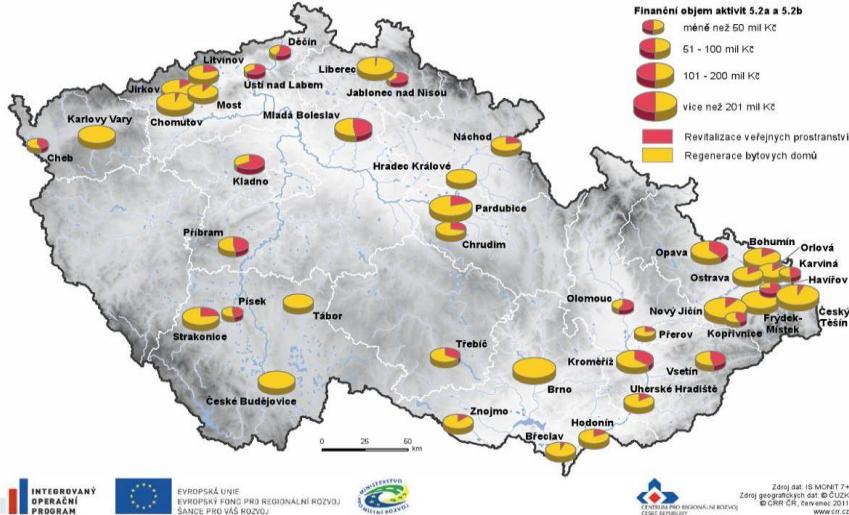
Na jaké projekty je možné žádat

Cílem podpory je zvýšit kvalitu života obyvatel českých sídlišť, zabránit hrozícímu sociálnímu vyloučení sociálně znevýhodněných rodin a zamezit vzniku takzvaných sociálních ghett na sídlištích s vyšší koncentrací těchto skupin. O dotaci může žádat 41 měst v České republice, která mají schválený Integrovaný plán rozvoje měst (IPRM, viz rámeček). Projekty je možné předkládat celkem do tří aktivit: revitalizace veřejných prostranství, regenerace bytových domů a pilotní projekty v romských komunitách. S jednotlivými podporovanými aktivitami se zájemci mohou seznámit v Příručce pro žadatele a příjemce, která je dostupná na www.crr.cz nebo na www.strukturalni-fondy.cz/iop/5-2.

Revitalizace veřejných prostranství

Projekty na revitalizaci veřejných prostranství zahrnují mimo jiné výsadbu a obnovu ve-

MĚSTA SE SCHVÁLENÝM INTEGROVANÝM PLÁNEM ROZVOJE MĚST V IOP
finanční objem projektových žádostí předložených na CRR ČR k 30. 6. 2011



řejně zeleně, obnovu městského mobiliáře, výstavbu a rekonstrukci chodníků a cyklistických stezek, realizaci technické infrastruktury nebo budování rekreačních ploch a dětských hřišť. Oprávněnými žadateli pro tyto projekty jsou obce, které mohou získat z evropských fondů podporu ve výši 85 procent nákladů projektu.

Regenerace bytových domů

Projekty na regeneraci bytových domů zahrnují mimo jiné zateplení domů, opravy nosních konstrukcí, sanaci základů, rekonstrukci technického vybavení domů, modernizaci lodžií a balkonů a zajištění moderního sociálního bydlení při renovacích stávajících budov. O dotaci mohou žádat vlastníci bytových domů, tedy obce, bytová družstva, společenství vlastníků jednotek a další právnické a fyzické osoby vlastníci bytové domy. Podpora může dosáhnout výše maximálně 40 procent nákladů projektu pro všechny regiony NUTS 2 mimo Jihozápadu, kde počínaje rokem 2011 může být podpora maximálně 30 procent.

Pilotní projekty

Pilotní projekty jsou zaměřené na řešení romských komunit ohrozených sociálním vyloučením. Zahrnují jak aktivity na revitalizaci veřejných prostranství, tak na regeneraci bytových domů, které navíc propojují s dalšími aktivitami financovanými z IOP v rámci oblasti podpory „Služby v oblasti sociální integrace“ nebo z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (sociální začleňování, komu-

nitní péče, podpora vzdělávání, snižování nezaměstnanosti, kriminality a drogových závislostí a další). Pilotní projekty jsou realizovány v Brně, Kladně, Mostu, Orlové, Ostravě a Přerově, oprávněnými žadateli jsou zde jak obce, tak vlastníci bytových domů.

První úspěšně realizované projekty

Do poloviny roku 2011 bylo přijato 95 projektů měst na revitalizaci veřejných prostranství a 614 projektů vlastníků bytových domů na jejich regeneraci*. V současné době již CRR registruje první konkrétní výsledky projektů. Zrekonstruované a zateplené panelové domy, nová okna, opravené výtahy nebo modernizované vstupní chodby a další společné prostory v domech, ale také opravené chodníky, nová zpevněná parkoviště a autobusové točny, rekonstruovaná náměstí, rekultivované parky či dokonce nový městský park na místě bývalé vojenské střelnice – to vše v uplynulých měsících a letech změnilo prostředí v českých, moravských a slezských městech. Fotografie ukazují příklady některých projektů regenerace bytových domů nebo revitalizace veřejných prostranství na srovnání stavu před zahájením projektu na přelomu května a června 2010 a rok poté po jeho skončení, případně v pokročilé fázi jeho realizace, pokud ještě projekt jako celek nebyl ukončen. Díky evropským dotacím se městům daří zlepšovat kvalitu života svých obyvatel, ale také celkového prostředí. Opravená náměstí a nové městské parky se znovu stávají přirozenými centry života měst, kam mohou občané bez obav vyrazit trávit

svůj volný čas. I návštěvníci měst se jistě budou rádi vracet do příjemného prostředí, kde nebudou muset kličkovat po rozbitých chodnících a vyhýbat se neudržovaným kroviskům. Podobných příjemných míst navíc může přibývat, neboť výzva pro předkládání nových projektů stále probíhá a konkrétní příklady realizovaných projektů se mohou stát inspirací i pro další zájemce.

Jaké jsou nejčastější chyby v projektech?

Po obdržení žádosti o dotaci provádí CRR řadu kontrol, především posouzení přijatelnosti projektu, kontrolu formálních náležitostí projektu a analýzu rizik. Mezi nejčastější chyby v žádostech patří chybějící či neúplná povinná příloha, nesoulad mezi údaji v žádosti a přílohách (například projektové dokumentaci) nebo chybějící podpis statutárního zástupce. V případě zjištěných nesrovnatostí vyzve CRR žadatele k doplnění, respektive úpravě žádosti.

Dalším kritickým bodem pro realizaci projektů může být příprava výběrových řízení. Výdaje v projektech spolufinancovaných z evropských fondů mohou být totiž uznány pouze na základě výběrového řízení, které splňuje základní principy transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Příjemci dotací při realizaci výběrových řízení ale často chybují, nejčastěji jde o nedodržení předepsaných lhůt, neúplné dokladování jednotlivých úkonů, nesprávné stanovení druhu veřejné zakázky, nedovolené rozdělení předmětu zakázky a netransparentní hodnotící kritéria. Všechna tato pochybní mohou mít za následek i vracení dotace či její části.

Konultační činnost CRR

Základem úspěchu projektů je jejich pečlivá příprava a intenzivní konzultace s poskytovatelem dotace. CRR proto pro zájemce o dotaci pořádá školení a semináře o vyhlášených výzvách a dalších aktivitách spojených s IOP a také poskytuje žadatelům a příjemcům pod-

ory bezplatné konzultace. Pracovníci CRR jsou připraveni poradit při přípravě žádosti i při samotné realizaci projektu, například právě se zadávací dokumentací a celým průběhem výběrového řízení tak, aby proběhlo plně v souladu s platnou legislativou a závaznými postupy Evropské unie.



FOTO: Dagmar Pavliková

CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR SE PŘEDSTAVUJE

■ Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR) je přispěvkovou organizací Ministerstva pro místní rozvoj ČR, jejímž základním cílem je pomoc při úspěšné realizaci projektů spolufinancovaných ze Strukturálních fondů Evropské unie. CRR bylo založeno v roce 1996 a během své existence zastávalo funkci implementační agentury předvstupní pomoci EU (do roku 2004) a zprostředkovajícího subjektu pro programy financované ze Strukturálních fondů EU v období 2004–2006.

V současném programovacím období 2007–2013 působí CRR jako zprostředkovající subjekt pro Integrovaný operační program a Operační program Technická pomoc. V rámci této činnosti zabezpečuje konzultační činnost pro zájemce a zpracovatele projektů, pořádá informační semináře, pomáhá realizátorům projektů při realizaci výběrových řízení na jednotlivé dodavatele podle pravidel EU a kontroly a monitoruje realizaci jednotlivých projektů. CRR dále působí jako kontrolní subjekt pro všechny operační programy v rámci Cíle 3 (Evropská územní

spolupráce). Vedle pražské centrály disponuje CRR sítí osmi poboček, které působí jako kontaktní místa pro jednotlivé regiony NUTS 2, se sídly v Praze, Písku, Chomutově, Hradci Králové a Liberci, Brně, Olomouci a Ostravě.

Kromě této činnosti dále CRR zajišťuje systémovou infrastrukturu pro provoz monitorovacího systému realizace projektů spolufinancovaných z fondů EU a také spravuje volně přístupné internetové informační portály – Regionální informační servisy (www.risy.cz) a Mapový server Centra pro regionální rozvoj ČR (<http://mapy.crr.cz>). Od letošního roku se CRR také podílí na realizaci soutěží Vesnice roku a Historické město roku. CRR je rovněž hostitelskou organizací pro jedno z pracovišť Enterprise Europe Network, člena evropské informační a poradenské sítě pro inovační podnikání. **Více informací o činnosti CRR získáte na stránkách www.crr.cz nebo na e-mailové adresě crr@crr.cz.**

CO JSOU INTEGROVANÉ PLÁNY ROZVOJE MĚST?

■ Integrovaný plán rozvoje měst (IPRM) je základním koordinačním rámcem navazujícím na celkovou vizi a strategii rozvoje města za účelem identifikace a řešení problémů rozvojových oblastí města.

V rámci IPRM dochází ke koordinaci odvětvových a územních politik měst ve městech a díky tomu nastává synergický efekt při čerpání finančních prostředků z evropských strukturálních fondů – alokace finančních prostředků je totiž koncentrována do geograficky vymezené zóny města nebo v rámci řešení klíčového téma rozvoje města. IPRM definuje šest prioritních oblastí rozvoje měst: ekonomický rozvoj, sociální integrace, životní prostředí, přitažlivá města, dostupnost a mobilitu a správu věci veřejných.

V současné době má vlastní IPRM schválený Ministerstvem pro místní rozvoj ČR celkem 41 českých, moravských a slezských měst.

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ A MINISTERSTVEM PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR



EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

